

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus címe: Retrofuturizmus: Technológia és utópia (Elméleti előadás olvasósze­mináriummal)				
Kurzus oktató(k) neve és elérhetősége: Őze Sándor ifjoze@gmail.com Hulesch Máté matehulesch@gmail.com				
Kód: M-AE-201-B	Kapcsolódó tanterv (szak/szint): ESMA	A tantárgy helye a tantervben (szemeszter): 1-3.	Kredit: 5	Tanóraszám: 36 Egyéni hallgatói munkaóra: 114
Kapcsolt kódok: -	Típus: szeminárium	Szab.vál-ként felvehető-e? nem	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek: -	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok):				
A kurzus célja és alapelvei: A kurzus a technológia fogalmának történeti és elméleti paradigmáival foglalkozik, kiemelt hangsúlyt fektetve a technológia és a design összefüggéseinek vizsgálatára. A félév során szót ejtünk az ipari átalakulások gazdasági és társadalmi hatásairól, kritikai górcső alá vesszük a technooptimizmus és a technodeterminizmus fogalmát, megvizsgáljuk, milyen hatással vannak a különféle utópikus vagy épp disztópikus víziók a technológia fejlődési irányaira, illetve hogyan hat a technológia a jövőről alkotott képünkre. Szó lesz arról, hogyan formálja át a technológia a bolygót, és milyen alternatív kiutak lehetségesek a mindent kontroll alatt tartó technológiai rendszerek alól.				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): Tudás: a kortárs technológiai átalakulások eszmetörténeti hátterének megismerése Képesség: Elemzőkészség, vitakészség, szakszövegértelmezés Attitűd: kritikai attitűd, nyitottság, kíváncsiság Autonómia és felelősségvállalás: a téma fókuszált megismerése, órai jelenlét és a kurzus követelményeinek teljesítése				
A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák: 1. hét (09.04.) Bevezetés: Technológia a XX. században – az ipari átalakulások társadalmi és eszmetörténeti hatásai 2. hét (09.11.) Technoutópizmus a II. világháború előtt – tendenciák és megközelítésmódok [projektek] 3. hét (09.18.) Technológia és ideológia: Mi határozza meg a technológiáról való gondolkodást? 4. hét (09.25.) Technofuturizmus és a jövő elképzelhetőségének gátja 5. hét (10.02.) Technooptimizmus a II. világháború után [projektek]				

6. hét (10.09.) Technológia és gazdaság – megközelítések: Megfigyelési kapitalizmus (Zuboff), Információs társadalom (Bell), rugalmas tőkefelhalmozás (Harvey), hálózati társadalom (Castelles)
7. hét (10.16.) *[kurzushét, nincs óra]*
8. hét (10.23.) *[okt. 23., nincs óra]*
9. hét (10.30.) “Egy eléggé fejlett technológia megkülönböztethetetlen a varázslattól” – A Sci-fi és a technológia egymásrahatása
10. hét (11.06.) Techodeterminizmus és defuturizáló design
11. hét (11.13.) A technológia eltérítése: hackerek, makerek, DIY mozgalmak
12. hét (11.20.) Technológia és termelés: autonómia, automatizmus, AI
13. hét (11.27.) A technoszféra az antropocén korban [projektek]

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A 3x40 perces alkalmak egy, a heti témához kapcsolódó bevezető előadással kezdődnek, ezt követően a hallgatók prezentálják az adott alkalomra feldolgozandó szövegeket, végül közösen beszélgetünk a témáról.

A hallgatók tennivalói, feladatai:

Aktív órai részvétel.

Hallgatói prezentációk, olvasott szövegek alapján.

Esszéfeladat az órai anyag alapján.

A tanulás környezete:

tanterem

Értékelés:

Az értékelés az órai prezentációk, aktivitás és a félév végi esszé összesítése alapján történik.

Teljesítendő követelmények:

Értékelés módja:

- aktív órai részvétel
- órai prezentációk olvasott szövegek alapján
- félév végi esszé

Az értékelés szempontjai:

- a prezentáció vizuális és tartalmi felépítése, kritikai érzékenység
- az esszé felépítése, tartalmi összefüggések, gondolatmenet
- órai aktivitás

Az érdemjegy kiszámítása:

- aktív órai részvétel 25%
- órai prezentációk olvasott szövegek alapján 25%
- félév végi esszé 50%

Kötelező irodalom:**Ajánlott irodalom:**

Tafuri, M. (1996). *Architecture and utopia: Design and capitalist development* (10. print). MIT Press.

Turner, F. (2008). *From counterculture to cyberculture: Stewart Brand, the Whole Earth Network, and the rise of digital utopianism*. University of Chicago Press.

Zuboff, S. (2020). *The age of surveillance capitalism: The fight for a human future at the new frontier of power*(First trade paperback edition). PublicAffairs.

Harvey, D. (2009). A kapitalizmus: a fragmentálódás üzeme. Fordulat, (7), 108-115.

Castells, M. (1997). *The information age: Economy, society and culture*. Blackwell.

Neyrat, F. (2019). *The Unconstructable Earth: An Ecology of Separation*. Fordham University Press.

Murphy, D. (2016). *Last Futures: Nature, Technology and the End of Architecture*. Verso.

Wark, M. (2004). *A Hacker Manifesto*. Harvard University Press.

Bastani, A. (2019). *Fully Automated Luxury Communism: A Manifesto*. Verso

Hui, Y. (2024). *Machine and Sovereignty: For a Planetary Thinking*. University of Minnesota Press.

Bridle, J. (2018). *New Dark Age: Technology and the End of the Future*. Verso.

Campagna, F. (2018). *Technic and Magic: The Reconstruction of Reality*. Bloomsbury.

Egyéb információk:**Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:**

- Nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól,
- Felmentés adható egyes kompetenciák megszerzése, feladatok teljesítése alól,
- Más, tevékenységgel egyes feladatok kiválthatók,
- Teljes felmentés adható.

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín: